

Savonrannan Orivirran saarron linnoituksen rauniot sijaitsevat niemekkeellä, jossa on rantaviivaa noin 2600 metriä. Pohjainventointi päätettiin ulottaa keskimäärin 50 metrin päähän rannasta syvyyden vaihdellessa 0-9 metriin. Sektorietsinnällä haravoitu alue käsittää yhteensä noin 130 hehtaarin alueen. Lisäksi haravoitiin glider-menetelmällä lähistön saaria ja salmia noin 50 hehtaarin alueella. Vedenalainen näkyväisyys vaihteli 1,5-3 metriin. Varsinkin glider-etsintää vaikeutti etelärannalla ollut uppotukkien ja jopa -nippujen suuri määrä. Linnolahdessa pohjan laatu esti kunnollisen inventoinnin suorittamisen. Muualla oli jonkin verran mutaa, jonka alla kivi- tai sorapohja. Tutkittavan alueen pohjoispäässä ja itäpuolella oli kevyttä virtausta, mikä piti näkyväisyyden parempana.

Alueella on erittäin paljon uiton yhteydessä veteen joutunutta esineistöä. Näistä mainittakoon 4 venettä tai veneen osaa, varppiankkuri ja pienempiä työkaluja. Lisäksi nostettiin jonkin verran keramiikkaa, joka annettiin asiantuntijan arvioitavaksi. Nostetusta esineistöstä ei löydetty linnoituksen käyttöaikaan ajoittuvaa. Vanhin keramiikka saattaa olla 1700/1800 luvun vaihteesta, mutta selvimmin se ajoittuu 1800/1900 lukujen taitteeseen ja tämän vuosisadan alkupuolelle. Inventoiduista alueista huomioitavia ovat koko Linnolahden ponja, jonka tutkiminen oli näköhavainnoilla mahdotonta paksun 50-200 cm paksun mudan ja aivan lahden pohjukassa umpeen kasvamisen vuoksi. Alueelta havaittiin yksi iso liistekatiska. Linnoituksen käyttöön liittyen venesatama ja -valkama on hyvinkin voinut sijaita Linnolahdessa. Kiinnostavia alueita ovat myöskin linnoituksen pohjoispuolella löytöpaikat B5, B6 ja B2, B3, B4, joissa on merkkejä mahdollisista laitureista. Samoin sijaintinsa vuoksi kiinnostava on linnoituksen eteläpuolen valkama, jossa oli havaittavissa kivilaituriladelmaa ja pohjukassa vetosliipin puita (Hannu Poutiaisen raportti, MV). Alue voidaan tutkia kuivakaivauksena kuivattamalla matala valkamapohjukka. Laituri- tai jäänjäänteitä löydettiin tutkimusalueiden A ja C rajoilta.

Käytännön sukellustyö tehtiin käyttäen sektorietsintää ryhmä- tai parisukelluksina. Viiden päivän aikana työhön osallistui 22 urheilusukeltajaa. Leiriytyminen tapahtui Orivirran saarron itäpäässä linnoituksen läheisyydessä teltoihin ja Savonlinnan urheilusukeltajien Kavassi- ja Axel von Fersen- laivoihin. Ruokailu oli järjestetty paikallisessa ruokalassa. Aamu- ja välipalat nautittiin laivoissa. Sukellustoimintaa varten käytössä oli kolme yksityistä venettä.

ORIVIRRRAN SAARRON POHJAINVENTOINNIN AIKANA 17.-21.7.1989 AIKANA
POHJASTA YLÖSNOSTETTU ESINEISTÖ

Inventoinnin yhteydessä havaittiin erittäin runsaasti esineistöä, joista nostettiin ylös pintaan joitakin veneenosia mittauksia varten (irtokaaria), sekä oheisessa luettelossa erikseen mainitut esineet konservoitaviksi ja puhdistettaviksi Savonlinnan maakuntamuseoon. Konservointia kaipaavat esineet ovat kaikki uudempaa uuttoon liittyvää kalustoa. Keramiikka ja lasi tarvitsee pelkän puhdistuksen. Luettelossa on museon hallussa olevat esineet sekä arvio niiden iästä ja käyttötarkoituksesta.

RYHMÄ A:n ylösnostamat esineet:

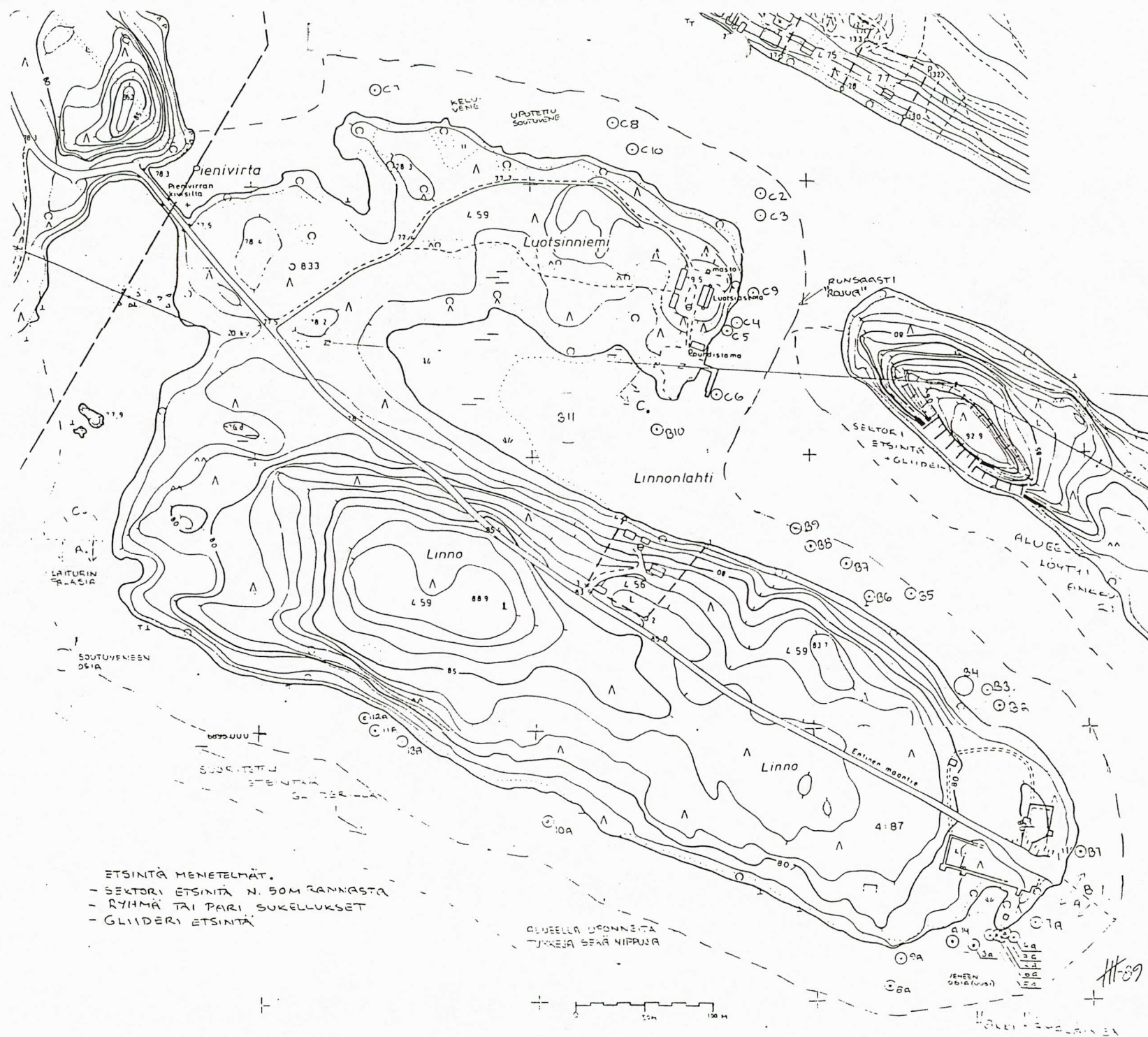
- 1A. Ruukunpuolikas, punasavea, lasitettu, käyttöastia 1800-1900 ?
- 6A. Saviruukun palasia 3 kpl, "
- 8A. Helotettu puukko, uuttoon liittyvä, tältä vuosisadalta
- 10A. Lasipullo, Pomona tms limonaadipullo tältä vuosisadalta
- 12A. Puukko ja rautasaha, uuttoon liittyviä, tältä vuosisadalta
- 13A. Lasipullo, viini tms, muottiin puhallettua lasia, vuosisadan vaihe
- 14A. Puunuija, rive tms, uuttoon liittyvä, tältä vuosisadalta

RYHMÄ B:n ylösnostamat esineet:

- 1B. Rautapadan pohjan osa, vuosisadan vaihe, viime vuosisadan loppu
- 2B. Lasipullo, litteä, lääke-tms, tältä vuosisadalta
- 9B. Varppiankkuri, yksilapainen, uuttoon liittyvä, tältä vuosisadalta
- 10B. Liemikulho, rikkiinen, venäläinen, ehkä viime vuosisadalta, leima
- 11B. Lasipullo, kirkasta lasia, lääke-tms, vuosisadan vaihe
- 12B. Kuppi, messinkiä, juomapikari tms, vuosisadan vaihe

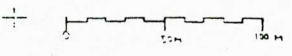
RYHMÄ C:n ylösnostamat esineet:

- 1C. Ruukku, pala puuttuu, paksua savea, viime vuosisadalta
- 3C. Posliinlautanen, rikki, venäläinen, leima, vuosisadan vaihe ?
- 4C. Ruukku, paksua savea, liimattu ehjäksi, viime vuosisata
- 5C. Savikupin pala, lasittamaton, nuorempaa tuotantoa?
- 6C. Ruukun pala, punasavea, raitakoriste ulkopuolella, lasitettu, ikä?
- 7C. Ruukun palasia 2kpl, lasitettuja, ikä ?
- 8C. Rautaharkko vitsaksien sisällä, uuttoon liittyvää raakarautaa
- 9C. Lasipikarin pohja, ei vanha
- 10C. Halkokärrin pyörä, uuttoon liittyvä, tältä vuosisadalta



- ETSINTÄ MENETELMÄT.
- SEKTORI ETSINTÄ N. 50M RANNASTA
 - RYHMÄ TAI PARI SUKELLUKSET
 - GLIDERI ETSINTÄ

ALUEELLA URONNEITA TUUKKEJA SEÄÄ NIPPUJA



11-89

SAVONRANTA ORIVIRRAN SAARTO



89

Linnolahden pohjukkaan. Etsintää vaikeuttivat paikoi-
tellen huonot olosuhteet: virtaava vesi yöylän kupeessa
samaa vesi, suuret lohkareet ja pehmeä pohjan
laatu. Kaikista huolimatta ryhmä suoritti tehtävänsä
tarkasti vlottaen sektorit reilusti toistensa päälle.
Näin mahdoll. katvealueet minimoitiin mahdoll.

Ryhmän toimintaa helpotti motivoitunut ja
rempseä ilmapiiri sekä ryhmässä että koko
sukellusporukassa. Tästä kiitos kuuluu toiminnan
vetäjille H. Hille ja J. G. He.

Terveisin

Ryhmän vetäjä
Asim Kujala

Atari Oy:n
Saimmakkontie 21 B11
70900 Uusika
p. 971/451221

Ryhmä A niemenkärjestä oif-alle

1. x	ruukun puolikas	10m	rannasta
2.	katju	8m	- " -
3.	neliskantti kivi	15m	- " - (jätetty pohjaan)
4.	laudan pätkiä	7m	- " -
5. x	ruosteista metallia	8m	- " -
6. x	saviruukun palasia	5m	- " -
7.	parron pää	5m	- " -
8. x	puukko	25m	- " -
9.	puuta, jossa rautaa	10m	- " - (tuore)
10. x	pollo	10m	- " -
11	lautta	10m	- " -
12	puukko, saha	8m	- " -
13 x	pollo	8m	- " -
14 x	POUNUISA		

etsintä suoritettiin pääasiassa sektorimetelmää käyttäen. Kokeiltiin myös rinnakkain sukeltamista ensin "pölytettyä" pohja (liejua pois) ja sitten tarkistettiin tuloks. Normaali näkyvyys oli 3m. Alueelta löytyi tukin vittoon liittyvää materiaalia

- keljua
- rautalankaa (hippu lankaa)
- näre lenkkejä
- puutavaraa
- hajonneita nippuja

Pohja vaihteli liejusta sepeliin, ~~oie~~

B RYHMÄN LÖYDÖT

B1 RAUTA(PADAN) KAPPALE

B2 LITEÄ LASIPULLO

B3 6M PITKÄ KETJU

B4 MAHDOLLISTA PAALUTUSTA

B5 4M PITKÄ LAUTA JOSSA TAOTTUJA
NAULOJA

B6 MAHD. NUOTIO? 8M RANNASTA, 1,5M SYVÄSSÄ

B7 METALLINPALA JA KIVESSÄ KAIVER-
RUSTA?

B8 KETJU 25M RANNASTA 3M SYVÄSTÄ

B9 ANKKURI 35M RANNASTA 5M SYVÄSTÄ

B10 KUPARI KUPPI

B11 MAHDOLLINEN LIISTERYSÄ 1130M
PITKÄ

B RYHMÄN "RENUM LIST"

B1 = A°6

A° NUMEROT ON
ESINELSSÄ°

B2 = A°3 x

B3 = A°2

B4 = A°5

B5 = A°8

B6 = A°9

B7 = A°7

B8 = A°12

B9 = A°11 x

B10 = A°14 x 3

B11 = A°15

TEHTÄVÄ: Olavi Parkkinen (17-20.7), Tapio Penttinen (17-20.7), Antti Mottonen (17-18.7), Ulla Pahlman 17.7, Esko Mäkelä 15.7

KELLUSALUE: Pääosin rannalla ja sen läheisyydessä, sekä Pääosin rannalla etelään (LITE KARTTA). RANNASTA VEIKKAUS 50M, LUOTSIASEMAN KOHDALLA 15-20M.

POHJAN LAATU: MUTAA JA KIVIKKOA, LUOTSIASEMAN EDUSTALLA VIKKASSA MYÖS HIEKKAA

SIVUTYS: 1-7M

ERIMÄT MENETELMÄT: SEKTORI RANNASTA, KLINDERI, SUORIKLAUS

HAVAINNOT: - MUTAA PAIKOITTEEN RUNSAASTI, JOITEN PIENIEN ESINEIDEN LÖYTÄMINEN ERÄTODENMÄKÖISTÄ (AMMUKIN HUVIN VÄHJÖN)

- POHJASSA PALJON MERKKEJÄ ULTISTA, LAUDOALPÄTKIÄ, ROASEJA, PUUTIEBUKKEJA, KRUUNEEU-OSIA

- LUOTSIRANNASSA VALTAVASTI ROMUA: PULLOJA, SINKKEJÄ, MAALIPURKKEJA, KENKIÄ, PAKISTOJA, AKKOJA, PARI KUKKUA (UUSIA, PURJEVEINEISTÄ)

LUOTSIRANNA ON RIKKOJA JA POHJAN PEITTEY PALJON ASTIOITA, JOITKA OVAI SELVÄSTI UUSIA. JOVEDOSTA OIETTIN XLOS SAVIEINEITÄ JA NIIDEN KAMPAREITA, MUU ROU JÄTETTIN LOJUMAAN POHJAN

LUOTSIRANNASSA ON OLLUT TÄNÄINEN LAITURI, JONKA PÄÄOSA ON KÄYNNÄSSÄ. SE ON ILMEISESTI SUKELTAJEN TÄMÄINEN SAHATTU POIKKI. EDELLISJÄ SIELÄ ON SUURIA KIVIEK-KIÖITÄ, JOITKA ON KÄYTTÖ LAITURIN TEEKA VÄRTEN. OJA KIVISTÄ LIEDEE SIIRTÄNYT RUKKAVUOKSEJA YHTYVÄISJÄ

KAIKEN KAIKKIANN TUNTO SIITÄ, ETTÄ KAMPASSAMKEN VASTAISJÄTA RANNASTA ON ERÄTODENMÄKÖISTÄ LÖYTÄMÄ HUVIN VÄHJÖJÄ ESI-NEITÄ (PIENIÄ) PALJON MUTAPEITTEEN JOHDOSTA SEN LÄHEIS-UKTA PAIKOISSA ESIM. LUOTSIRANNAAN EDUSTALLA HIEKKAPÄINÄLLÄ TILANNE ON TÄNÄIN.

ERIMÄT MENETELMÄT OIIVAT MIELESITÄNI SUYVÄÄ TÄMÄIN TYYPISJÄEN ERIMÄIN. JOKIN, ETTÄ ALUEET OIIVAT HAKUJOKIA TÄKÄSTI,

TEKI EI MUUTTA KOKEMUS, OIIVAT HAKUJOKIA, KOORDINOITU RYHMÄIN TÄMÄIN OI HYÄ KÄYTTÄ.

3. JO MAHDOLLISTA LÄHETÄMÄN TÄMÄIN MUEJÄNNÄN TÄKÄSTÄ KÄISEN SUKELUSKÄYTTÄJÄN ESI-NEITÄ HAKUJOKIA TÄKÄSTÄ

Suomenmalla 20.7.1989 Olavi Parkkinen KÄISEN OIIVAT SUKELTAJÄ OIIVAT HAKUJOKIA TÄKÄSTÄ RUKKAVUOKSEJA

C RYHMÄIN LÖYDÖT

- C1 x SAVILAUTANEN (KULHO)
- C2 METALLI TERÄS 2
- C3 x POSLIINI LAUTANEN
- C4 / SAVIKUPPI
- C5 x SAVIKUPIN PALANEN
- C6 / SAVILAUTASEN PALANEN
- C7 /
- C8 - RAUTAHARKKO 30M RANNASTA
- C9 x PIKARIN POHJA
- C10 x HALKOKÄRRIN PYÖRÄ